

Ze tmy do svetla

PRACOVNÝ LIST Č.10 JEŽIŠ, ZDROJ ŽIVEJ VODY

PODNETY K PRÍPRAVE NA BIBLICKÚ SÚŤAŽ BIBLIA PRE VŠETKÝCH 2021

**BIBLIA PRE
VŠETKÝCH 2021**

**DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD
BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY**

Jn 7, 37-39

V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: „Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody.“ To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili. Lebo ešte nebolo Ducha, pretože Ježiš ešte nebol oslávený.

POROZUMENIE TEXTU

Veľký deň sviatkov – jedná sa o sviatok Stánkov. Keď boli Židia roľníkmi, oslavovala sa jesenná úroda citrusov a olív. Starší názov bol Sviatok oberania. Počas zberu úrody si postavili na poliach prístrešky, stánky, kde bývali. Sviatok trval osem dní. Veľký deň sviatkov bol posledný deň, ktorý bol slávnostným zakončením sviatkov.

Prúdy živej vody – Počas slávenia tohto sviatku každý deň určený kňaz naplnil čerstvou vodou z rybníka Siloe zlatú nádobu a odniesol ju do chrámu, kde vystúpil k oltáru a vodu z pohára vylial na oltár ako „nápojovú obeť“. Zmyslom tohto úkonu bola pravdepodobne prosba o požehnanie ďalšej úrody, ale aj prosba o skorý príchod mesiášskej doby, ktorá je opisovaná v proroctvách aj ako doba zázračnej plodnosti. Súčasťou tejto nápojovej obety bolo aj vylievanie vína na oltár – táto symbolika vody a vína spoločne prinášaného ako starozákonná obeť je možno dôvodom, prečo evanjelista Ján spomína vyliatie krvi a vody z Ježišovho na kríži prebodnutého boku (srdca) ako symbol vylitia Ducha Svätého z Ježišovho obetovaného tela na ľudstvo.

V tento deň veľkňaz spolu s ostatnými kňazmi pred „obetovaním vody“ obišiel oltár až 7x. Počas sviatkov sa čítala zvlášť stať Ez 47, ktorá hovorí o prameni vytekajúcom z chrámu, ktorý sa stane veľkou riekou so živou vodou.

Ježišovo pozvanie, aby k nemu prišli všetci a pili z prameňa živej vody, ktorý z neho vytryskne, je poukázaním na najhlbší smäd človeka, ktorým je nepochybne smäd po Bohu, teda smäd po večnej a dokonalej láske a šťastí, a vyhlásením, že jedine on je schopný tento smäd uhasiť, poukazuje na svoju božskú hodnotu. K uhaseniu tohto smädu je ale nevyhnutná viera v Neho ako Božieho Syna a prisľúbeného Božieho Mesiáša.

Podľa tohto výkladu sa „jeho vnútro“ vzťahuje na samého Krista, ktorý je živou skalou (por. 1Kor 10,4), z ktorej má podľa proroctiev v posledných časoch vytrysknúť v Jeruzaleme prameň živej vody. Tento výklad sa opiera najmä o slová „ako hovorí Písmo“, keďže Písmo nikde nehovorí o tom, že by mal prameň živej vody vytekať z ľudí, ale len z Boha, ktorého symbolom je chrám alebo oltár.

SÚVISLOSTI V PÍSME

k Jn 7,37: „Múdrost' sa prihovára na ulici hlasito, na priestranstvách miest vydáva svoj hlas“ (Prís 1,20).

„Oj, všetci smädni, pod'ťe k vodám, a ktorí nemáte peňazí, pod'ťe, kupujte a jedzte, pod'ťe, kupujte bez peňazí, bezplatne víno a mlieko!“ (Iz 55,1).

„Za tebou prahne moja duša, za tebou túži moje telo; ako vyschnutá, pustá zem bez vody, tak ťa túžim uzrieť vo svätyni“ (Ž 63,2b-3a).

„Rozštiepil skalú na púšti a napojil ich vodou ako z privalu. Potokom dal vytrysknúť zo skaly a vody nechal ako rieky tiecť“ (Ž 78, 15-16).

„Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života“ (Jn 4,14).

k Jn 7,38: „Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: ‚Žíznim.‘ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam“ (Jn 19,28-29).

„No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda“ (Jn 19,33-34).

„... a všetci pili ten istý duchovný nápoj, lebo pili z duchovnej skaly, ktorá ich sprevádzala, a tou skalou bol Kristus“ (1Kor 10,4).

k Jn 7,39: „Veď rozlejem vody na to, čo je smädné, a riavy na vyschnutú zem, vylejem svojho ducha na tvoje potomstvo, svoje požehnanie na tvoje vetvy“ (Iz 44,3).

„Ján vydal svedectvo: ‚Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočinul na ňom. Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi, povedal: ‚Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým‘“ (Jn 1,32-33).

SÚVISLOSTI U OTCOV A V UČENÍ CIRKVI

Augustín, Traktáty na Jánovo evanjelium Boli vtedy totiž sviatky, ktoré sa nazývajú skénopégia, čiže stávanie Stánkov.

Ján Zlatoústý Trvali sedem dní. Prvý a posledný deň boli podľa Zákona najdôležitejšie, čo naznačil evanjelista slovami: „v posledný, veľký deň sviatkov“. Dni medzitým sa trávili najmä zábavou. Nepovedal im to teda v prvý deň alebo na druhý či tretí, aby to nezaniklo, keď sa oddávali zábave. „Zvolal“ pre veľký zástup.

Teofylakt Tiež, aby ho počuli, aby u nich vzbudil dôveru a ukázal, že nemá strach.

Ján Zlatoústý Hovorí „ak je niekto smädný,“ ako keby povedal: nepoužívam donútenie ani násilie. Ak niekto pociťuje silnú túžbu, takého volám.

Augustín Existuje vnútorný smäd, pretože existuje vnútorný človek. Vnútorný človek určite miluje viac než človek vonkajší. Ak sme teda smädní, poďme. Nie nohami, ale náklonnosťou, nie migrovaním, ale milovaním.

Ján Zlatoústý A nasledujúcimi slovami ukazuje, že hovorí o duchovnom nápoji: *kto verí vo mňa, 38 ako hovorí Písmo, z jeho brucha potečú prúdy živej vody*. Kde to však Písmo hovorí? Nikde. Čo teda? Mali by sme čítať: „kto verí vo mňa, ako hovorí Písmo,“ tu treba dať bodku a ďalej bude nasledovať „Z jeho brucha potečú prúdy živej vody“. Ukazuje tak, že je potrebné mať správne poznanie a veriť v neho skôr na základe Písma než znamení. Ved' i predtým povedal: skúmate Písma (Jn 5,39).

Hieronym, Úvod do knihy Genezis Alebo je toto svedectvo vzaté z Prísloví, kde sa hovorí nech sa vylievajú von tvoje pramene a na námestia rozdeľ svoje vody (porov. Prís 5,16).

Augustín Brucho vnútorného človeka je svedomie srdca. Keď sa však napije z tohto nápoja, očistené svedomie ožije, bude mať prameň, bude z neho čerpať a ono samo bude prameňom. Čo je tento prameň a čo prúd, ktorý vyviera z brucha vnútorného človeka? Dobroprajnosť, pre ktorú chce pomôcť bližnému. Pijú teda tí, čo veria v Pána. Ak si však pijúci myslí, že si má vystačiť len sám, z jeho vnútra neprúdi živá voda. Ak sa však ponáhľa pomôcť bližnému, nevysychá, lebo prúdi.

Gregor, Komentár k Ezechielovi Keď z mysle verných vyvierajú slová posvätného ohlasovania, akoby z verných vytekali prúdy živej vody. A čo iné sú vnútornosti v bruchu než to, čo sa skrýva vo vnútri mysle čiže správny úmysel, svätá túžba, vôľa ponížená voči Bohu, úctivá voči človeku?

Ján Zlatoústý Hovorí prúdy, nie prúd, čím skryto ukazuje hojnosť a plnosť milosti. A hovorí o živej vode, čiže vždy tečúcej. Keď Duch vstúpil do mysle a posilnil ju, tečie

väčšmi než akýkoľvek iný prameň a neslabne, nevyprázdni sa ani neprestáva tiecť. Štefanova múdrosť, Petrova reč a Pavlova sila sú toho dôkazom. Nič ich nezadržalo, ale valili sa ako prúdy nesené prudkým nárazom a všetko so sebou strhávali.

Augustín, Traktáty na Jánovo evanjelium Evanjelista vysvetlil, čo to bolo za nápoj, ku ktorému náš Pán pozýval, a povedal *39 to povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili*. Ktorého Ducha, ak nie Ducha Svätého? Ved' každý jeden človek má v sebe vlastného ducha.

Alcuin Apoštolom slúbil Ducha Svätého pred nanebovstúpením a po nanebovstúpení im ho dal v ohnivých jazykoch, preto hovorí „ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili“.

Augustín Bol to teda Duch Boží. Ešte však nebol v tých, čo uverili v Ježiša. Tak sa rozhodol: že im dá tohto Ducha až po svojom zmŕtvychvstaní; preto nasleduje lebo ešte nebolo Ducha, pretože Ježiš ešte nebol oslávený.

Ján Zlatouсты, Komentár k Jánovi Apoštoli už síce predtým vyhľadali Duchom zlých duchov, no iba mocou, ktorá je od Krista. Lebo keď ich vysielal, nehovorí sa „dal im Ducha Svätého“ ale dal im moc (Mk 6,7). Pokiaľ ide o Prorokov, všetci vyznávajú, že im bol daný Duch Svätý, ale tejto milosti na zemi nebolo.

Augustín, O Trojici Ako to, že i o Jánovi Krstiteľovi bolo povedané, už v matkinom lone ho naplní Duch Svätý (Lk 1,15), Zachariáša nachádzame naplneného Duchom Svätým, takže o ňom povedal také veci (Lk 1,67-79), Mária z Ducha Svätého prorokovala také veci o našom Pánovi (Lk 1,46-55) a aj Simeon a Anna z Ducha Svätého rozpoznali veľkosť dieťaťa Krista (Lk 2,25-38)? Rozumieme tomu teda tak, že po Kristovom oslávení malo byť také odovzdanie Ducha Svätého, aké dovtedy ešte nikdy nebolo. Po jeho príchode totiž malo mať určitú vlastnosť, aká predtým nikdy nebola. Lebo nikde nečítame o ľuďoch pod vplyvom Ducha Svätého, že by hovorili jazykmi, ktoré predtým nepoznali, ako sa stalo vtedy, keď bolo treba ukázať jeho príchod viditeľnými znakmi.

Augustín, Traktáty na Jánovo evanjelium Ak sa teda i dnes dáva Duch Svätý, prečo nik nehovorí jazykmi všetkých národov? Lebo dnes už samotná Cirkev hovorí jazykmi národov. Kto v nej nie je, ani teraz nedostane Ducha Svätého. Keď miluješ jednotu, každý, kto je v nej niečo má, máš to aj ty. Odlož závisť: čo je moje, je i tvoje. Závisť rozdeľuje, láska spája. Maj ju a budeš mať všetko. Bez nej ti nebude osožiť nič, čo by si mohol mať. Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali (Rim 5,5). Prečo teda Pán chcel dať Ducha Svätého po svojom zmŕtvychvstaní? Aby láska horela na naše vlastné zmŕtvychvstanie, oddelila nás od lásky k svetu a celá bežala k Bohu. Lebo ten, čo povedal „kto verí vo mňa, nech príde a pije a z jeho vnútra potečú prúdy živej vody,“ prisľúbil večný život, kde sa nebudeme ničoho báť a kde nezomrieme. Taký je dar, ktorý prisľúbil tým, čo horia láskou Ducha Svätého. Preto nechcel dať tohto Ducha ešte pred svojím oslávením, aby na svojom tele ukázal život, ktorý teraz nemáme, ale dúfame, že ho dostaneme pri vzkriesení.

Augustín, Proti Faustovi Ak teda ešte nebol daný Duch Svätý, lebo Ježiš ešte nebol oslávený, Ježišovo oslávenie bolo bezpochyby príčinou, aby bol hneď daný. Katafrygejci (Montanisti) však povedali, že slúbeného Tešiteľa prijali až oni, a tým sa odchyľili od katolíckej viery. A Manichejci tvrdia, že predpovede o prisľúbení Ducha Svätého sa týkali Máního, ako keby Duch Svätý nebol daný skôr.

Ján Zlatoústy Alebo inak. Oslávením Krista nazýva kríž. Boli sme nepriateľmi, a tak bolo treba najprv priniesť obeť a zrušiť nepriateľstvo v tele, lebo dar sa nedáva nepriateľom ale priateľom. A keď sme sa stali Božími priateľmi, mohli sme prijať dar.

KKC 728: Ježiš plne zjavuje Ducha Svätého až vtedy, keď bol sám oslávený svojou smrťou a svojím zmŕtvychvstaním. Postupne ho však naznačuje už pri vyučovaní zástupov, keď zjavuje, že jeho telo bude pokrmom pre život sveta. Naznačuje ho aj Nikodémovi, Samaritánke a tým, ktorí sa zúčastňujú na sviatku Stánkov. Svojim učeníkom hovorí o ňom otvorene v súvislosti s modlitbou a so svedectvom, ktoré budú musieť vydávať.

KKC 694: Symboly Ducha Svätého - Voda. Symbolika vody naznačuje pôsobenie Ducha Svätého pri krste, pretože sa voda po vzývaní Ducha Svätého stáva účinným sviatosťným znakom nového narodenia: podobne ako sa náš prenatálny vývin, ktorý predchádzal naše prvé narodenie, uskutočnil vo vode, tak aj krstná voda v skutočnosti znamená, že naše narodenie pre Boží život dostávame v Duchu Svätom. Ale ako „sme v jednom Duchu pokrstení“, tak sme aj „napojení jedným Duchom“ (1Kor 12,13). Duch je teda aj osobne živou vodou, ktorá vychádza z ukrižovaného Krista ako zo svojho prameňa a v nás prúdi do večného života.

KKC 1999: Kristova milosť je nezaslúžený dar, ktorým nám Boh dáva svoj život, vliaty Duchom Svätým do našej duše, aby ju uzdravil z hriechu a posvätil. Je to posväcujúca alebo zbožšťujúca milosť, ktorú sme dostali v krste. Táto milosť je v nás prameňom diela nášho posvätenia (Jn 7,38-39): „Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové. Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou“ (2Kor 5,17-18).

KKC 244: Večný pôvod Ducha sa zjavuje v jeho poslaní v čase. Ducha Svätého poslal apoštolom a Cirkvi tak Otec v mene Syna, ako aj Syn osobne, keď sa vrátil k Otcovi. Zoslanie osoby Svätého Ducha po Ježišovom oslávení (por. Jn 7,39) naplno zjavuje tajomstvo Najsvätejšej Trojice.

KKC 690: Ježiš je Kristus, „pomazaný“, lebo Duch je jeho pomazaním a všetko čo sa deje počnúc vtelením, vychádza z tejto plnosti. Keď je napokon Kristus oslávený (por. Jn 7,39), môže aj on od Otca poslať Ducha tým, čo v neho veria: dáva im svoju slávu, čiže Ducha Svätého, ktorý ho oslavuje.

UŽIVOTNENIE

„Kto neprežil radosť čerpania vody na sviatok Stánkov, ten nevie, čo je pravá radosť,“ hovorilo sa v Izraeli. Hrdosťou a šťastím Izraela bolo presvedčenie, že majú tento spásny prameň a môžu z neho čerpať. Tým prameňom boli pre Židov hlavne Sväté písmo. Ale čerpali ľudia, ktorí vtedy prišli do chrámu, naozaj vodu s radosťou z týchto prameňov spásy? Žili z nich? A my – čerpáme z prameňov Božieho Slova? Pane, daj, nech je tvoje slovo pre nás radosťou!

Ak je niekto smädný – bez skutočného smädu duše zostávame voči Bohu ľahostajní a vlažní. „Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou“ (Ž 42,2). Bez tohto postoja ani len nezačneme počúvať Boha a nemáme tak ani možnosť rozhodnúť sa, či mu uveríme alebo nie. „Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti“ (Mt 5,6), čiže hladní a smädní po Ježišovi, smädní po živote, aký žil on. Nejde len o malú drobnú túžbu, ale o takú veľkú túžbu, akú má po vode človek, ktorý zomiera od smädu. Prosme: „Pane, rozniecuj náš smäd!“

...a verí vo mňa – bez viery sa totiž ani nepokúsime získať Ducha Svätého, ba asi sa ani nepokúsime o nič, čo nachádzame v evanjeliu. Nejde tu len o to, aby sme uverili, že Boh existuje, alebo že Ježiš skutočne žil pred 2000 rokmi na zemi... Ide o skôr to, aby sme uverili Ježišovi a jeho slovu. Uveriť, že On je prameň živej vody. On je nový chrám, z ktorého vyviera voda, ktorá všetko ozdravuje (por. Ez 47,1-12). Poprosme spolu s apoštolmi: „Pane, daj nám vieru!“ (por. Lk 17,5).

Nech príde – ani viera ani túžba (smäd) by nám neboli nič platné, ak by sme sa nerozhodli ísť za Ježišom, ísť k Bohu. „Vstanem a pôjdem k Otcovi“ (Lk 15,18) – bez tohto rozhodnutia by bol márneotratný syn doteraz iba oplakával svoje pochybenia sediac pri ošípaných. Túžba sa vždy prejavuje konaním. Ak sa neusilujeme o to, po čom túžime, potom to nie je skutočná túžba. Volajme k Bohu: „Pane, rozmnožuj našu túžbu!“

Nech príde ku mne. Kde je Ježiš dnes, aby sme mohli k nemu prísť? Je vo svojom tajomnom tele, v Cirkvi. Tam nás živí svojím slovom, sýti a napája svojím telom a krvou, tam nás vedie skrze pastierov, tam nám dáva zažiť spoločenstvo bratov a sestier... Ako sa mýlia tí, ktorí chcú Cirkev bez Krista! „Ježišu, daj nám lásku k svojej Cirkvi! Nech v nej vidíme a nachádzame teba samého!“

Nech pije – čiže nech prijíma Božie ponuky, nech nekladie prekážky pôsobeniu Ducha! Ak svojou vôľou, myslením, túžbami, predstavami a pod. odporujem Božiemu Duchu, nie som schopný čerpať a som voči Duchu Svätému uzatvorený. Mojou úlohou je „poddáť sa“, vydať sa Duchu Svätému. Čiže prestanem ho len prizývať k tomu, aby požehnával moje plány a rozhodnutia, ale ponúknem mu „volant“ svojho života, aby on riadil môj život podľa svojej vôle. „Ježišu, dôverujem ti!“

SEBAREFLEXIA

Mám smäd po Bohu? Verím a dôverujem mu? Prichádzam vždy k Ježišovi, alebo si hľadám aj iných „spasiteľov“? Odovzdávam mu svoj život?

MODLITBA

Pane, Ježišu, veľakrát sa cítim ako na púšti. Moja duša aj telo sú vyprahnuté ako vyschnutá, pustá zem bez vody. Pozývaš ma, Pane, aby som sa prišiel napiť. Som tu, a odovzdávam ti svoje telo, myseľ aj srdce ako prázdnu, vyschnutú nádobu a prosím, aby si ma naplnil živou vodou. Prichádzam vo viere, že sa Tvoje slovo naplní. Nech mi prúdy tvojej živej vody prinesú plnosť a hojnosť milosti. Amen.

Pane, Ježišu, zošli na mňa svojho Svätého Ducha, a prebud' moje srdce, aby žíznilo po tebe. Amen.

ZAPAMÄTAJ SI

„Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody.“ (Jn 7,37-38)

KVÍZOVÉ OTÁZKY

1. Vyber správnu odpoveď

Keď Ježiš prišiel akoby potajomky na sviatky stánkov do Jeruzalema, vzástupe sa o ňom pošepkávalo:

- A/ „Je dobrý“
- B/ „Nie je (dobrý), iba čo zvádza ľud.“
- C/ žiadna z možností

Evanjelista sv. Ján uvádza v 7. kapitole, že Židia chceli Pána zabiť. Prečo?

- A/ lebo kázal platiť cisárovi dane
- B/ lebo robil Židom výčitky
- C/ lebo v sobotu uzdravil chorého

Pojmom „grécka diaspora“ Židia mysleli:

- A/ Izrael rozptýlený v Grécku
- B/ príslušníkov iných národov, ktorí neprijali židovské náboženstvo v Grécku
- C/ Grékov rozptýlených v Izraeli

V ktorej knihe SZ bola Izraelitom daná obriezka?

- A/ Gn
- B/ Ex
- C/ Iz

Na vysvetlenie uzdravenia v sobotu Ježiš používa rabínsku interpretáciu, podľa ktorej sa istý náboženský úkon považoval za uzdravenie jedného údu. O ktorý úkon ide?

- A/ kúpeľ
- B/ krst Jána Krstiteľa
- C/ obriezka

Kniha SZ, v ktorej sa píše: „Z jeho vnútra potečú prúdy živej vody“ je:

- A/ Gn
- B/ Iz
- C/ Mal

V ktorej knihe SZ sa hovorí: „Mesiáš príde z Dávidovho potomstva, z mestečka Betlehem, odkiaľ bol Dávid?“

- A/ Mal
- B/ Mich
- C/ Iz

2. Prirad' výroky

1	Vás nemôže svet nenávidieť, mňa však nenávidí,	A	hľadá vlastnú slávu.
2	Moje učenie nie je moje,	B	ale súdte spravodlivo."
3	Kto hovorí sám zo seba,	C	Nikdy tak človek nehovoril.
4	Ale kto hľadá slávu toho, ktorý ho poslal,	D	lebo ja o ňom svedčím, že jeho skutky sú zlé.
5	Nesúdte podľa zdania,	E	ale toho, ktorý ma poslal.
6	Ak je niekto smädný a verí vo mňa,	F	ten je pravdivý a nepravosti v ňom niet.
7	Prečo ste ho neprivedli?"	G	nech príde ku mne a nech pije.

3. Kto povedal komu

„Si posadnutý zlým duchom!“

„Odsúdi náš zákon človeka prv, ako by ho vypočul a zistil, čo urobil?“

Nikdy tak človek nehovoril.

„Vy chodte na sviatky!“

„Ako to, že sa vyzná v knihách, keď sa neučil?!“

„Vari sa už aj poprední muži presvedčili, že on je Mesiáš?“

„Keď príde Mesiáš, vari urobí viac znamení, ako spravil tento?“

4. Označ nesprávne tvrdenia

Sviatky Stánkov

- patrili medzi najväčšie židovské sviatky
- bývali koncom septembra alebo začiatkom októbra
- obrady trvali týždeň
- obrady trvali mesiac
- Židia mali celý čas bývať v stanoch na pamiatku putovania po púšti
- tieto sviatky boli aj sviatkami poďakovania za úrodu
- každé ráno šiel určený kňaz k prameňu Siloe, načrel vody do zlatej čaše a v slávnostnom sprievode ju priniesol do chrámu
- v podvečer prvého dňa slávností sa v chráme na nádvorí konal za nádherného osvetlenia tanec
- v podvečer posledného dňa slávností sa v chráme na nádvorí konal za nádherného osvetlenia tanec